

NATURALNE LASY ORZECHOWE KIRGIZJI

Relikt z okresu trzeciorzędu — naturalne lasy orzechowe są ozdobą i chlubą Kirgizji. Rosną w południowej części republiki w górach na wysokości 1100—1800 m w naturalnie utworzonej oazie klimatu odpowiadającego temu gatunkowi. Część

powierzchni leśnej to rezerwaty lub tereny chronione, większość jednak to leśnictwa o normalnie produktywnej gospodarce.

„Łącznie na obszarze południowej Kirgizji znajduje się 610 tys. ha tego rodzaju unikalnych kompleksów.

Las orzechowy nie jest podobny do żadnego innego. Wspaniałe kuliste korony potężnych olbrzymów tworzą na zboczach dziwaczny wzór. Panuje tu zdumiewająca cisza. W zasadzie w każdym lesie jest cicho: przecież ucho ludzkie, wyćwiczone przez wieki ewolucji, odbiera szelest liści, głosy ptaków, czy bzykanie owadów także jako organiczny „spokój lasu”. Natomiast w zagajnikach orzecha greckiego panuje prawdziwa cisza, cisza absolutna, taka, że zatyka uszy. Nie ma tu owadów, nie ma dokuczliwych komarów, nie przylatują gzy, chociaż całkiem niedaleko, na naturalnych pastwiskach pod lasem, pasą się tabuny koni i stada owiec. Ptaków również nie słychać — jedynie od czasu do czasu bezszelestnie przeleci dziki gołąb czy wrona. Ogromne aksamitne liście orzecha wydzielają bowiem cierpki zapach, odstraszaający zwykle żyjące w klimacie umiarkowanym ptaki i owady (.)

Nie do uwierzenia, że to przyroda, a nie człowiek, stworzyła tak malownicze aksamitne szaro-zielone arkady, rozpościerające się nad niskopiennymi jabłoniami i śliwami kaukaskimi, usypanymi purpurowymi, czarnymi, cytrynowożółtymi owocami soczystymi i słodkimi, które wchłonęły promienie oślepiającego słońca górskiego. Drzewa te są naturalnymi towarzyszami orzechów, stanowią ich podszycie, podobnie jak berberys, dzika róża, czy rokitnik w zalewiskach rzek, tworzą dla siebie najbardziej sprzyjające warunki ekologiczne (...) okres życia drzewa wynosi 200—300 lat. W dobrych warunkach, takich jakie występują w górach Kirgizji, okres ten przedłuża się do 500—700 lat. Tak więc kirgiscy leśnicy przygotowują wspaniałe dary nie tylko dla wnuków i prawnuków, ale także dla wielu pokoleń, na kilka stuleci naprzód.” („Nowe Czasy”, nr 39/80).